

Bezwaar beleidskader zonneparken

Betreft: bezwaar tegen beleid en afwegingskader voor de aanleg van zonneparken, 'Zonneparken in de gemeente Groningen', dd. 17 november 2020 (inspraakversie)

Groningen, 30 december 2020

Geachte heer, mevrouw,

Bij dezen maken wij, het IVN afdeling Groningen Haren, bezwaar tegen het Beleid en afwegingskader voor de aanleg van zonneparken, 'Zonneparken in de gemeente Groningen', dd. 17 november 2020 (inspraakversie), en wel om de volgende redenen:

- Intenties
- Borging
- Mate van toetsing en evaluatie
- Gecertificeerd beheer.

zijn onvoldoende uitgewerkt.

Vanuit het IVN zijn wij natuurlijk oprecht geïnteresseerd in de ontwikkeling van de door u beoogde gebieden. Onze interesse ligt in eerste instantie bij de ecologie en biodiversiteit, en bij de toegankelijkheid van de gebieden opdat de aanwezige natuur bezocht kan worden, ervan geleerd kan worden (onderzoek, monitoring) en, zeker niet in de laatste plaatst, ervan genoten kan worden.

Het ingrijpen in de natuur, in een cultuurhistorisch landschap, door het plaatsen van zonnevelden (park is een ongemakkelijk en enigszins misleidend woord), kan allerlei (positieve en negatieve) gevolgen hebben voor hetgeen er nu groeit en in de toekomst kan gaan groeien.

Met u zijn ook wij ervan overtuigd dat we, als samenleving, naar een andere energievoorziening toe moeten, een die vele malen minder desastreus is dan de huidige, fossiele.

Na lezing van uw stuk, waarin de beleidskaders geschetst worden en veel intenties worden uitgesproken, zijn wij op zoek naar de harde toetsingscriteria die gebruikt gaan worden bij het realiseren van de zonneparken en dan met name die welke aan ecologie en biodiversiteit verbonden zijn. Mocht er werkelijk tot het realiseren van de zonneparken overgegaan worden, dan willen wij graag weten hoe, tijdens de bouw en daarna de controle op (handhaving) de ecologische waarden en biodiversiteit plaatsvindt en welke mogelijkheden er zijn om bij te sturen of zelfs de exploitatie stil te leggen en het zonnepark te ontmantelen.

Het aanhalen van de Zonneladder of een verwijzing naar het Bouwstenen document van het Nationaal Consortium geeft een denkrichting aan, maar we missen het vervolg daarop. Dit wordt, wat ons betreft, teveel overgelaten aan de toekomstige ontwikkelaars. Een werkelijke garantie of borging zien helaas niet terug in uw tekst.

Ecologische nulmeting zou in een beoogd zonneparkgebied niet afhankelijk moeten zijn van het wel of niet onderdeel zijn van een onderzoek van de RUG. Een nulmeting uitvoeren is waardevol en hoort wat ons betreft een integraal onderdeel van elke ingreep in het landschap te zijn. Wat er vervolgens met deze gegevens gebeurt mag wat ons betreft duidelijker verwoord worden. Welke middellange en langetermijnonderzoeken vinden er daarnaast plaats? Zijn deze ook een verplicht onderdeel van de ontwikkeling van een zonnepark en hoe worden deze dan gefinancierd? En wie houdt daar onafhankelijk toezicht op? Zolang dit niet scherper in het beleidskader is vastgelegd zijn wij bang voor goedbedoelde intenties met matige of onvoldoende resultaten in de uitvoering.

U schrijft: 'om een zonnepark logischer te maken in een landschap'. Het Nederlands landschap is grotendeel gemaakt, we spreken mede daarom vaak van een cultuurlandschap, we kunnen ook over een (ver)stedelijk(t) landschap spreken. Tot nog toe maakten zonnevelden geen vanzelfsprekend of "logisch" onderdeel uit van het landschap, zelfs (helaas) nog niet van het stedelijk landschap. Het wordt kennelijk aan de belanghebbende overgelaten om het logisch of onlogisch te vinden. Een natuurlijk of vanzelfsprekend onderdeel van het landschap is een zonnepark in ieder geval niet. Het is een stevige ingreep in het bestaande landschap. Het vergt ook nogal wat in- en aanpassingen om een zonnepark af te schermen van het landschap waarin het geplaatst wordt, dat maakt uw beleidskader meer dan duidelijk.

De praktijk toont helaas nogal eens dat er grote verschillen zijn tussen intenties, plannen en de werkelijke uitvoering daarvan. Wat ons niet duidelijk wordt is wanneer de 'inpassing' van een zonnepark geslaagd is. Hoeveel van de ontwikkelingselementen moeten aanwezig zijn om iets geslaagd te kunnen noemen, hoe verhouden deze zich tot elkaar en wat als er bij oplevering elementen ontbreken of anders geïnterpreteerd worden dan u mogelijk nu voorziet?

U schrijft dat een zonnepark een positieve en/of een negatief effect op de ecologie en biodiversiteit kan hebben, dat er nog veel onderzocht moet worden. Bij een positief resultaat zal iedereen tevreden zijn, maar wat gebeurt er als de resultaten negatief zijn? Wie kan er dan ingrijpen? Wie is er dan verantwoordelijk voor het herstel van het landschap, voor zover dat dan nog mogelijk is en welke partij draagt de kosten die er mee gemoeid zijn? Ook dit hadden wij graag teruggelezen in uw beleidskader.

In open landschappen zijn de gebruikers vaak de ogen in het veld. Samen dragen zij bij aan de instandhouding en ontwikkeling van een gebied. De zonneparken zijn meestal niet-publiekelijk toegankelijk, want kwetsbaar. Ze zijn ook juridisch aan de openbaarheid onttrokken, want meestal ondergebracht bij commerciële partijen, en daarmee zijn bijvoorbeeld de afspraken over (gecertificeerd) ecologisch beheer ook minder controleerbaar. Hoe gaat u dit ondervangen? Dat hadden wij graag teruggezien in uw beleidskader.

Wat ons onvoldoende duidelijk wordt is of er ook in de omgeving van de zonneparken voldoende gemonitord gaat worden. Een zonnepark verstoort uit zijn aard niet alleen het terrein waarop het geplaatst wordt, maar ook de omgeving (door opwarming, waterbeheer e.d.). Ons wordt niet duidelijk wie hier de lasten draagt.

De gehanteerde 50% regeling (bedekt/onbedekt terrein) nodigt uit tot het opzoeken van de randen van het behoud en de ontwikkeling van biodiversiteit. Onbedekt door zonnepanelen, zoals door u beschreven, laat bovendien ruimte voor verharding, toe- en afvoerwegen die dan niet meegewogen worden. In uw beleidskader wordt dit niet voldoende helder vastgelegd.

Het blijft bijzonder om te zien hoe er met, ook door u aangedragen, criteria geredeneerd kan worden. In onze ogen is de zonneladder (Gedragscode zon op land) heel duidelijk: pas in laatste

instantie de natuur belasten met zonnevelden/parken en eerst de bebouwde ruimte binnen het stedelijk gebied, op bijvoorbeeld huis- en bedrijfsdaken, op bedrijventerreinen en langs verbindingswegen (Zon langs snelwegen, Rijkswaterstaat) maximaal te gebruiken.

Op grond van bovenstaande achten wij uw beleidskader onvoldoende uitgewerkt en derhalve maken we bezwaar.

Namens IVN afdeling Groningen Haren,

Met vriendelijke groet,

Gerard Smeding